ALGEMENE BESCHOUWINGEN KADERNOTA 2025-2028

GROEN LINKS NEDERWEERT

Aanleiding

GROENLINKS

Hier ziet u de kop van het verslag van onze laatste raadsvergadering op de gemeentelijke website. De GroenLinks-fractie herkende zich niet in dit verslag. Graag grijpen we deze algemene beschouwingen aan om óns perspectief op de toekomst van Nederweert met u te delen.

We zullen dit doen vanuit het perspectief van Brede Welvaart.

Brede Welvaart

GROENLINKS

In de regio-deal Midden-Limburg staat dat we ons richten op het versterken van de brede welvaart in de regio.

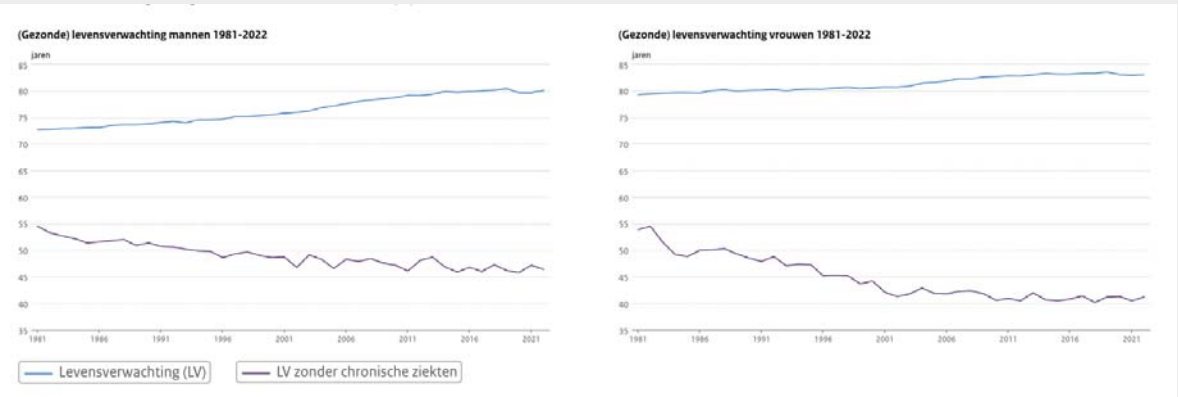
Maar wat is Brede Welvaart eigenlijk?

Brede Welvaart is alles wat mensen van waarde vinden.

Brede Welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu en de mate waarin deze al dan niet ten koste gaat van die van latere generaties en/of van mensen elders in de wereld.

Brede welvaart gaat dus niet alleen over het hier en nu, maar ook over het elders en later. Het gaat over wat voor een samenleving wij samen willen vormen.

Gezondheid

GROENLINKS

Bij Brede Welvaart denken wij op de eerste plaats aan gezondheid.

Op deze plaatjes ziet u dat in Nederland de gemiddelde levensverwachting sinds 1980 bij mannen ruim 10 jaar is toegenomen (de lichtlauwe lijn links) en bij vrouwen (de lichtblauwe lijn rechts) iets minder dan 10 jaar.

Maar de leeftijd waarop we gemiddeld onze eerste chronische aandoening krijgen neemt sinds 1980 snel af. Bij mannen (paarse lijn links) openbaart de eerste chronische ziekte zich nu bijna 10 jaar jonger (paarse lijn links) en bij vrouwen (paarse lijn rechts) zelfs meer dan 10 jaar jonger.

Deze grafieken komen uit een manifest dat is opgesteld door 22 gezondheidsfondsen.

Gezondheidsfondsen slaan alarm

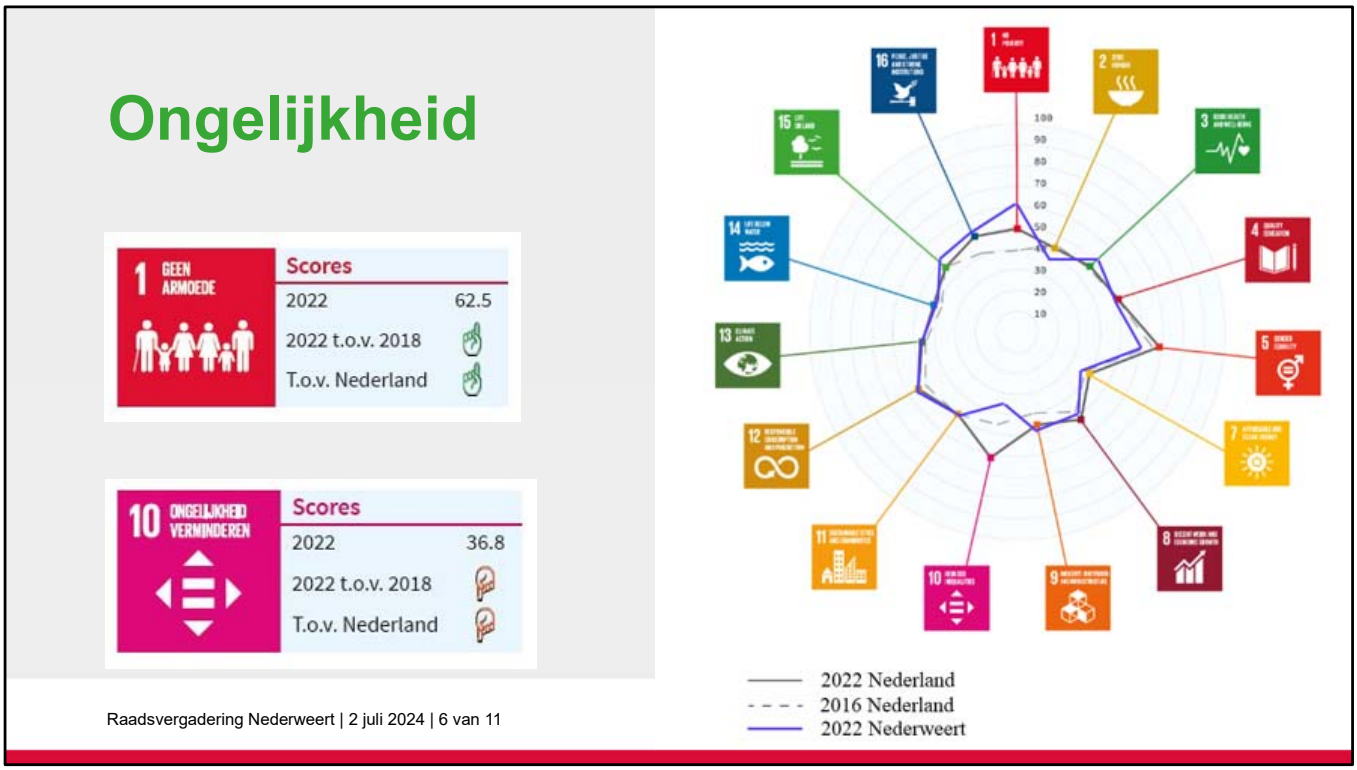

GROENLINKS

Zij slaan alarm over het stijgend aantal mensen dat behandeling nodig heeft en het groeiend personeelstekort. Zij roepen iedereen op om mee te denken. Dat we steeds korter in goede gezondheid leven, komt volgens hun onder meer doordat:
• Ongezond leven makkelijker en goedkoper is dan gezond leven.
• Leefomgeving en klimaat verslechteren door ongezonde lucht en vervuiling.
• Er sprake is van een zorginfarct (er zijn meer oude en zieke mensen, het tekort aan personeel en medicijnen groeit)

De GroenLinks-fractie denkt dat we in de regio Midden-Limburg goed moeten nadenken over personeelstekorten in alle sectoren. Niet alleen in de techniek. Ook in sectoren die GroenLinks in elk geval niet aan de markt wil overlaten zoals zorg, jeugdzorg, kinderdagverblijven en onderwijs zijn tekorten aan gekwalificeerd personeel.

Voor GroenLinks is gezond leven vooral ook meer bewegen en meer ontmoeten. GroenLinks blijft het belangrijk vinden om de infrastructuur in heel Nederweert hierop aan te passen. Maar we geloven ook dat Nederweert meer kan doen om barrières met mensen die geen Nederlands spreken te overbruggen. En natuurlijk kan Nederweert nog heel veel meer doen voor leefomgeving en klimaat, maar daarover later meer.

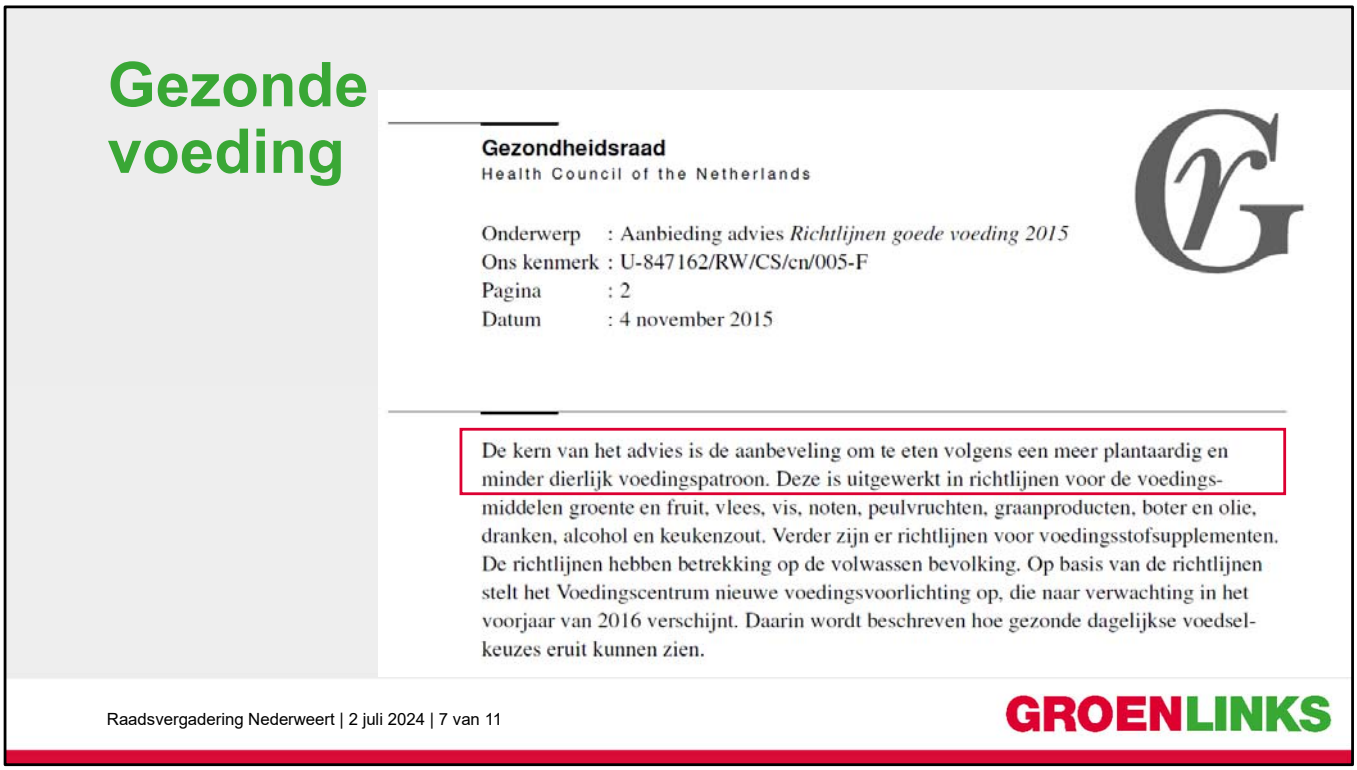
In Nederland leven de minst welvarende mensen 8 jaar korter dan de meest welvarende mensen. De eerste chronische ziekte begint bij de minst welvarende mensen zelfs 24 jaar eerder. Omdat zorg steeds duurder wordt gaan mensen zorg mijden. GroenLinks vindt dit onacceptabel. Ongezondheid leidt niet alleen tot ziekteverzuim en productiviteitsverlies maar vooral ook tot eenzaamheid.

In 2022 bleek dat Nederweert weinig armoede kent vergeleken met andere gemeenten in Nederland. Tegelijkertijd scoort Nederweert slecht op ongelijkheid verminderen. Dit komt vooral doordat het inkomensverschil tussen mensen die in Nederland geboren zijn en mensen die hier niet geboren zijn groot is. Onlangs hoorden we tijdens een informatieavond op de Bongerd dat er in Nederweert kinderen naar school komen met lege broodtrommels. Gezien de afwijkende scores voor Nederweert lijkt ons de kans reëel dat dit kinderen zijn van ouders die niet in Nederland geboren zijn. Zoals bijvoorbeeld statushouders of arbeidsmigranten. Dit leidt bij onze fractie tot de eerste vraag aan het college:

<u>Vraag 1: Denkt u dat het mogelijk is om proactief met behulp van ervaringsdeskundigen en/of tolken contact op te nemen met gezinnen waarvan de ouders niet in Nederland geboren zijn?</u>

In Nederweert zijn ook de eerste dakloze arbeidsmigranten gesignaleerd. Vanuit

de gemeente Venlo is een provinciaal initiatief gestart om deze problematiek provinciebreed aan te pakken. In een Pact van Limburg wil men voorkomen dat ondernemers arbeidsmigranten kunnen uitbuiten om de maatschappij vervolgens te laten opdraaien voor de problemen als het mis gaat. Dit leidt tot onze tweede vraag aan het college:
Vraag 2: Is het college bereid om zich aan te sluiten bij dit Pact van Limburg?

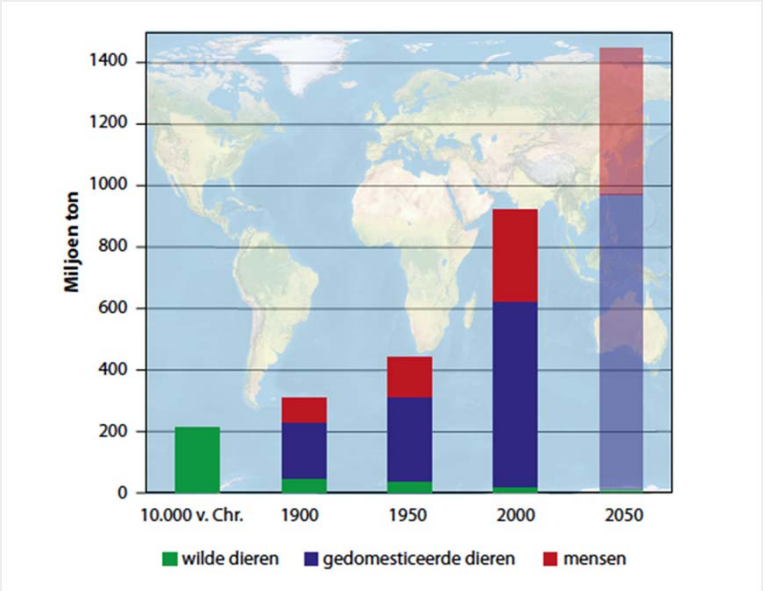
Vanuit Brede Welvaart is ook gezonde voeding van belang. De Gezondheidsraad heeft in 2015 de richtlijnen goede voeding uitgebracht. De kern van het advies is om over te gaan tot een meer plantaardig en minder dierlijk voedingspatroon.

GroenLinks vindt het belangrijk dat onze kinderen en jongeren opgroeien met gezonde voeding. Wij hebben er moeite mee dat zich in Nederweert naast een McDonalds en een Kentucky Fried Chicken nu ook nog een Burger King gaat vestigen. Schoolgaande jeugd vanuit Weert naar het Yuverta en vanuit Nederweert naar Weert fietst hier dagelijks langs en wordt zo blootgesteld aan ongezonde verleidingen.

Ook valt ons op dat de Boeren van Nederweert marketingactiviteiten ontplooien in de richting van basisschoolleerlingen. Hierover hebben wij een derde vraag aan het college:

Vraag 3: Kan het college ons laten weten of er een kwaliteitstoets plaatsvindt op het lesmateriaal dat de Boeren van Nederweert gebruiken om kinderen te laten zien waar hun voedsel vandaan komt? Staan de Boeren van Nederweert ook stil bij het advies om meer plantaardig voedsel te eten? En laten zij ook zien hoe zaken in Nederlandse slachthuizen eraan toe gaan?

Klimaat en veehouderij

GROENLINKS

Artsen zien klimaatverandering als de grootste bedreiging voor de volksgezondheid in de 21ste eeuw. Om klimaatverandering tegen te gaan moeten we de uitstoot van broeikasgassen radicaal verminderen. Dit kan als we wereldwijd minder fossiele brandstoffen gebruiken en minder vlees gaan eten. Verreweg de meeste broeikasgassen, zoals CO2, worden namelijk uitgestoten door vee zoals is aangegeven in dit plaatje. Alleen groene planten kunnen CO2 omzetten in suiker en zuurstof.

Nu bestaat ons dieet in Nederland voor 2/3 uit dierlijke eiwitten. Wetenschappers hebben doorgerekend dat als het ons zou lukken om over te stappen op een dieet dat voor 2/3 uit plantaardige eiwitten bestaat dat dat veel doelen dient in het kader van Brede Welvaart.

1. We zorgen voor gezonde voeding
2. We stoppen de klimaatverandering
3. We zorgen dat er op termijn voldoende zoet water is en
4. De achteruitgang in biodiversiteit wordt gestopt.

De grote vraag is: willen wij onze gewoonten aanpassen voor de generaties na ons?

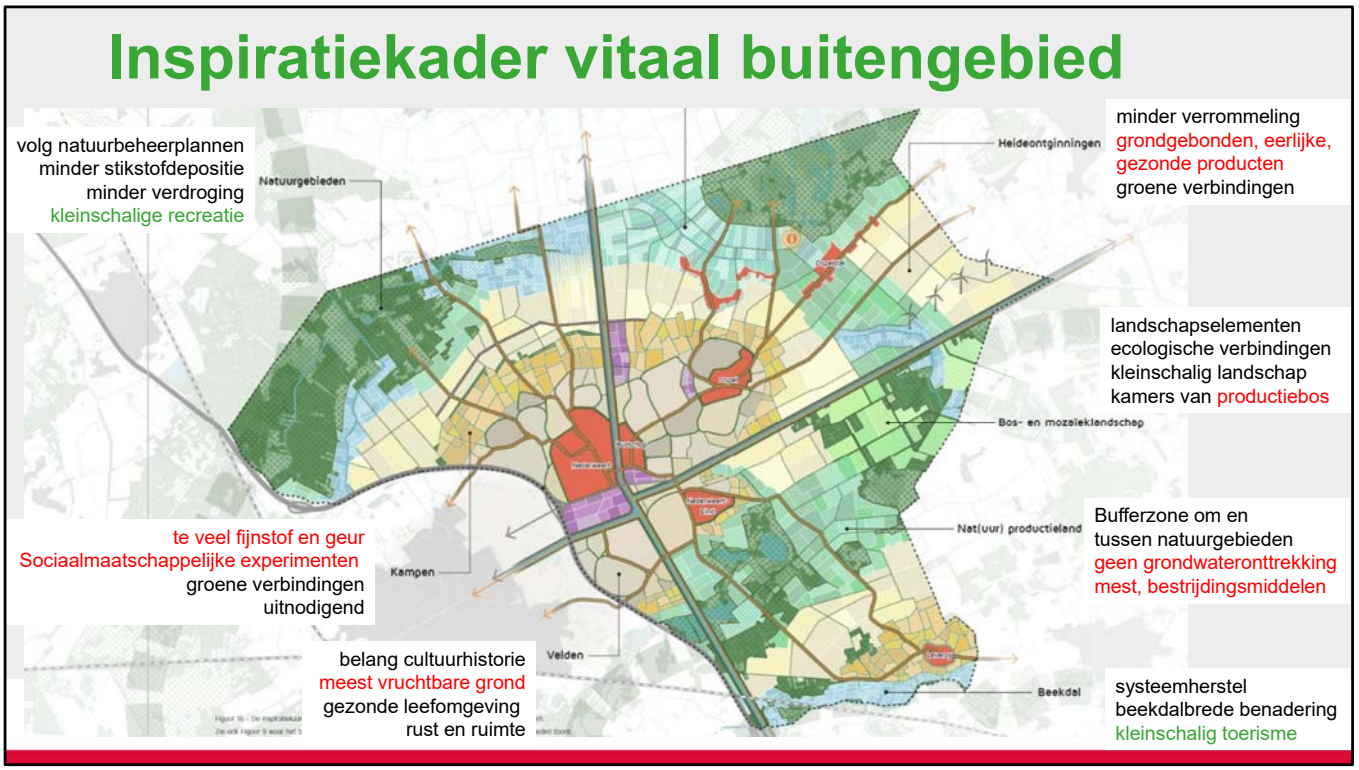
In het filmpje “grond voor een goed gesprek” is uitgewerkt wat dit voor Nederland zou betekenen.

Op dit moment gebruiken we meer dan de helft van ons totale grondoppervlak voor landbouw. Van alle landbouwgrond gebruiken we 73% om veevoer te produceren. Daarnaast halen we veevoer nog van zo'n 2,9 miljoen spookhectares uit het buitenland.

Als alle mensen voor 2/3 plantaardige eiwitten gaan eten kunnen alle Nederlanders gevoed worden van eigen bodem. De spookhectares in het buitenland zijn niet meer nodig. Mensen die daar leven kunnen deze grond gebruiken voor hun eigen voedselproductie of teruggeven aan de natuur. We kunnen met veel minder dieren toe. In plaats van veevoer verbouwen we dan voedsel voor mensen zoals granen, notenbomen, bonen, peulen en oliehoudende gewassen. Als we gebruikmaken van natuurlijke plaagbestrijding is er minder gif nodig. En we houden ruimte over voor het verbouwen van duurzame bouwmaterialen én voor meer natuur.

Deze verandering gaat natuurlijk niet vanzelf. Er moet meer vraag gecreëerd worden naar plantaardige producten en boeren moeten eerlijk betaald worden voor een natuurinclusieve manier van werken. Maar als de toekomst van onze kinderen ons aan het hart gaat, kunnen we hier toch op zijn minst een begin mee maken?

Heuschen Copier heeft voor ons een vertaling gemaakt naar Nederweert. Die zien we hier.

Onze ‘velden’ (met de grijzige kleur) bestaan van oorsprong uit de meest vruchtbare productiegrond. Het kunnen we samen voedsel produceren voor lokale consumptie. Onze ‘kampen’ (in het donkergeel), rondom de velden en rondom Leveroy, lenen zich voor experimenten met bijv. agroforestry of voor productie van biobased materialen. Als deze experimenten succesvol blijken zouden deze op grote schaal uitgerold kunnen worden in de ‘heideontginningen’ (met de lichtgele kleur). In de bufferzones rondom onze natuurgebieden en beekdalen (alles met een groene kleur) is grootschalige productie alleen nog mogelijk als dit gebeurt met als doel om de natuur te herstellen en te ontwikkelen. Grondwateronttrekkingen, uitspoeling van meststoffen en bestrijdingsmiddelen is hier niet langer wenselijk.

Aan de hand van dit inspiratiekader wil de GroenLinks-fractie graag vier moties indienen om samen een klein stapje te kunnen zetten richting Brede Welvaart:
Motie 1: Kunnen we grondgebonden en toekomstbestendige agrarische ondernemers in Nederweert helpen?
Motie 2: Zijn er mogelijkheden om het gebruik van pesticiden in de gemeente Nederweert terug te dringen?

Motie 3: Is het college bereid aanvragen voor nieuwe stallen zonder geometrisch bepaald bouwvlak als wijziging in omgevingsplan te behandelen en dus voor advies voor te leggen aan de raad?
Motie 4: Is het college bereid te onderzoeken of het toetsingsinstrument veehouderij en gezondheid dat in vele andere gemeenten wordt gebruikt ook voor Nederweert bruikbaar is?

En dat brengt mij bij het laatste onderwerp dat ik vandaag wilde aankaarten.

Democratie

Raadsvergadering Nederweert | 2 juli 2024 | 11 van 11

GROENLINKS

Democratie. Terwijl Netanyahu doorgaat met het vermoorden van onschuldige mensen in de Gazastrook en Oekraïne zich manmoedig blijft verzetten tegen de Russische invasie stond vanochtend ons nieuwe kabinet op het bordes. Democratie is een groot goed. Maar democratie is niet vanzelfsprekend. Democratie is niet hetzelfde als de “meeste stemmen gelden”. Bij een goed functionerende democratie wordt ook rekening gehouden met het belang van minderheden.

Voorafgaand aan deze vergadering heeft collega Hans van Lierop besloten dat hij zijn raadslidmaatschap niet langer kan combineren met werk en gezin. Ik begrijp hem helemaal. Vooral voor een kleine fractie is een goede ondersteuning vanuit de griffie cruciaal. Vanaf 1 september 2022 ondersteunt Thijs Deckers onze raad als griffier. Zijn komst was voor mij als raadslid een zegen. Thijs heeft echter besloten zijn carrière elders voort te zetten. Morgenavond staan we stil bij zijn afscheid. Om de kansen te maximaliseren dat Nederweert zich in 2025 met een sterke griffie kan gaan voorbereiden op de komende gemeenteraadsverkiezingen dient de GroenLinks-fractie hierbij haar vijfde en laatste motie in.

Motie 5: Versterking griffie

Ik dank u voor uw aandacht.

DANK VOOR UW AANDACHT!

GROEN LINKS NEDERWEERT